

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა

ქ. თბილისი

2022 წლის 6 მაისი

დისციპლინური საქმე №45/20
მოსამართლე --- მიმართ
დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ

-- 2020 წლის 28 მაისის №45 საჩივრის საფუძველზე „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75⁵ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის და 75⁶ მუხლის შესაბამისად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ მოსამართლე --- მიმართ დაიწყო დისციპლინური სამართალწარმოება და წარმოდგენილი საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმება.

დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2020 წლის 27 ივლისის №45/20 დასკვნა საქართველოს იუსტიციის უმაღლეს საბჭოს განსახილველად წარედგინა 2022 წლის 6 მაისის სადისციპლინო სხდომაზე.

1. დისციპლინური დევნის დაწყების საფუძვლიანობის შემოწმება განხორციელდა საჩივარში მითითებულ შემდეგ ფაქტებზე:

საჩივრის ავტორი მიუთითებს, რომ მოსამართლემ არ დააკმაყოფილა მისი შუამდგომლობა აცილების თაობაზე და რამდენჯერმე განიხილა ერთსა და იმავე მხარეებს შორის, ერთსა და იმავე უძრავ ქონებაზე დავა.

2. დისციპლინური საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმების შედეგად დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები:

2.1. 2016 წლის 22 მარტს ---, სარჩელით მიმართა --- სასამართლოს, მოპასუხის --- და --- მიმართ, გარიგების ბათილად ცნობის მოთხოვნით.

-- სასამართლოს 2016 წლის 25 მაისის გადაწყვეტილებით -- სარჩელი დაკმაყოფილდა. გადაწყვეტილება შესულია კანონიერ ძალაში.

2.2. 2016 წლის 22 სექტემბერს --- სარჩელით მიმართა --- სასამართლოს, მოპასუხის --- მიმართ და მოითხოვა -- გადაწყვეტილებების ბათილად ცნობა. 2017 წლის 31 იანვრის განჩინებით, საქმე განსჯადობით გადაიგზავნა --- სასამართლოში.

-- სასამართლოს 2017 წლის 6 სექტემბრის გადაწყვეტილებით, -- სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. გადაწყვეტილება გასაჩივრდა სააპელაციო წესით.

-- სააპელაციო სასამართლოს 2017 წლის 16 მაისის განჩინებით, -- საჩივარი არ დაკმაყოფილდა. აღნიშნული განჩინება გასაჩივრდა კერძო საჩივრით.

2018 წლის 3 სექტემბრის განჩინებით, -- -- კერძო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა.

2.3. 2017 წლის 11 ივლისს -- -- სარჩელით მიმართა -- -- სასამართლოს, მოპასუხის - ნოტარიუს -- --, -- -- -, -- -- და -- -- მიმართ, ხელშეკრულების ნაწილობრივ ბათილად ცნობის და ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნით.

2017 წლის 3 ნოემბრის გადაწყვეტილებით -- -- სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. გადაწყვეტილება გასაჩივრდა სააპელაციო წესით.

2.4. 2017 წლის 7 აგვისტოს -- -- სარჩელით მიმართა -- -- სასამართლოს, მოპასუხის - -- -- მიმართ, ინდივიდუალურ-ადმინისტრაციული აქტის ბათილად ცნობის მოთხოვნით (მესამე პირი - -- --).

-- -- სასამართლოს 2018 წლის 12 აპრილის გადაწყვეტილებით -- -- სარჩელი დაკმაყოფილდა. გადაწყვეტილება გასაჩივრდა სააპელაციო წესით.

-- სააპელაციო სასამართლოს სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, ძალაში დარჩა პირველი ინსტანციის გადაწყვეტილება. აღნიშნული გადაწყვეტილება გასაჩივრდა საკასაციო წესით. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2020 წლის 16 იანვრის განჩინებით (საქმე №-- --) -- -- საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დაუშვებლად.

2.5. 2018 წლის 22 იანვარს -- -- სარჩელით მიმართა -- -- სასამართლოს, მოპასუხის - -- -- მიმართ, აქტის ბათილად ცნობისა და ადმინისტრაციული ორგანოსათვის ქმედების განხორციელების დავალდებულების მოთხოვნით.

-- -- სასამართლოს 2018 წლის 26 ივლისის გადაწყვეტილებით -- -- სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. აღნიშნული გადაწყვეტილება გასაჩივრდა სააპელაციო წესით.

-- სააპელაციო სასამართლოს 2018 წლის 11 დეკემბრის გადაწყვეტილებით გაუქმდა პირველი ინსტანციის გადაწყვეტილება და -- -- სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა. გადაწყვეტილება გასაჩივრდა საკასაციო წესით. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2020 წლის 16 იანვრის განჩინებით (საქმე №-- --) -- -- საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დაუშვებლად.

2.6. 2018 წლის 10 მაისის გადაწყვეტილებით, -- -- სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა. გადაწყვეტილება გასაჩივრდა საკასაციო წესით, თუმცა საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა.

2020 წლის 27 თებერვალს, -- --, სარჩელით მიმართა -- -- მაგისტრატ სასამართლოს, მოპასუხის - -- -- მიმართ, უკანონო მფლობელობიდან ნივთის გამოთხოვისა და ხელშემშლის აღკვეთის მოთხოვნით. საქმის განხილვა ჯერ არ დასრულებულა.

3. დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2020 წლის 27 ივლისის დასკვნა:

-- -- 2020 წლის 28 მაისის №45 საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმების და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები არ შეიცავს მოსამართლე -- -- მიერ „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტის „ბ.დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული გადაცდომის ჩადენის ნიშნებს.

4. დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ წინასწარი შემოწმებისა და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი შეფასება:

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტის „ბ.დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დისციპლინურ გადაცდომად ჩაითვლება „მოსამართლის მიერ საქმის

აცილებაზე/თვითაცილებაზე უარის თქმა, როცა არსებობს საქმის აცილების კანონით გათვალისწინებული აშკარა საფუძველი.“

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი განსაზღვრავს მოსამართლის აცილების საფუძველებს, მათ შორის 31-ე მუხლი შეიცავს იმ ჩამონათვალს, რომლის არსებობის შემთხვევაში მოსამართლემ არ შეიძლება განიხილოს საქმე ან მონაწილეობა მიიღოს საქმის განხილვაში. „მოსამართლემ არ შეიძლება განიხილოს საქმე ან მონაწილეობა მიიღოს საქმის განხილვაში, თუ ის:

- ა) ამ საქმეში თვითონ წარმოადგენს მხარეს, ან მას ამა თუ იმ მხარესთან საერთო უფლებები ან ვალდებულებები აკავშირებს;
- ბ) ამ საქმის ადრინდელ განხილვაში მონაწილეობდა მოწმედ, ექსპერტად, სპეციალისტად, თარჯიმნად, წარმომადგენლად ან სასამართლო სხდომის მდივნად;
- გ) მხარის ან მისი წარმომადგენლის ნათესავია;
- დ) პირადად, პირდაპირ ან არაპირდაპირ დაინტერესებულია საქმის შედეგით, ან თუ არის სხვა ისეთი გარემოება, რომელიც ეჭვს იწვევს მის მიუკერძოებლობაში;
- ე) იყო მედიატორი იმავე საქმეზე ან ამ საქმესთან არსებითად დაკავშირებულ სხვა საქმეზე.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 31-ე მუხლი წარმოადგენს იმპერატიული ხასიათის ნორმას, რაც არ გვაძლევს ამ მუხლში მითითებული დანაწესის ინტერპრეტირების საშუალებას. ამდენად, იმ შემთხვევაში, თუ სახეზე გვექნება, კანონის კონკრეტული მუხლის, რომელიმე პუნქტით ზუსტად განსაზღვრული შემთხვევა, მოსამართლე ვალდებულია აიცილოს საქმე და არ განიხილოს იგი.

განსახილველ შემთხვევაში, საჩივრის ავტორმა ეჭვქვეშ დააყენა მოსამართლის მიუკერძოებლობა და სწორედ ამ საფუძველით მოითხოვა მისი აცილება.

მოსამართლის დამოუკიდებლობა და მიუკერძოებლობა წარმოადგენს მართლმსაჯულების სისტემის ფუნქციონირების უმთავრეს პრინციპს და მოსამართლის უზენაეს ვალდებულებას. მართლმსაჯულების წინაშე არსებული ამოცანების შესრულებისათვის უმნიშვნელოვანეს ფაქტორს წარმოადგენს, საზოგადოების ნდობა, ვინაიდან საზოგადოების ნდობა არის მოსამართლის ლეგიტიმურობის საფუძველი და მისი უფლებამოსილების წყარო. დემოკრატიულ საზოგადოებაში სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია, რომ სასამართლო იწვევდეს საზოგადოებაში ნდობას.¹ მოსამართლის აცილების ინსტიტუტი ემსახურება სწორედ დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის პრინციპის განმტკიცებასა და სასამართლოს სისტემის მიმართ საზოგადოების ნდობის შენარჩუნებას.

სამოსამართლო ქვევის ბანგალორის პრინციპების მიხედვით, მოსამართლემ უნდა აიცილოს საქმე ისეთ შემთხვევებში, როდესაც მას არ შესწევს უნარი საქმე განიხილოს მიუკერძოებლად ან როდესაც გონიერ დამკვირვებელს შეიძლება მოეჩვენოს, რომ მოსამართლეს არ შესწევს საქმის მიუკერძოებლად განხილვის უნარი.² ბანგალორის პრინციპების კომენტარებში აღნიშნულია, რომ ევროპის ადამიანის უფლებათა სასამართლოს პრაქტიკის თანახმად, მოსამართლე არა მარტო უნდა იცავდეს მიუკერძოებლობის ობიექტურ კრიტერიუმებს, არამედ ხაზგასმით უნდა ცდილობდეს ამის დემონსტრირებას.³

სასამართლოს მიერ საქმის მიუკერძოებლად განხილვის პრინციპი და შესაბამისად, გარკვეული წინაპირობების არსებობისას საქმის აცილების ვალდებულება წარმოადგენს ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი ნაწილით გარანტირებული სამართლიანი სასამართლო უფლების შემადგენელ ელემენტსაც. კონვენციის აღნიშნული მუხლის თანახმად, „სამოქალაქო უფლებათა და მოვალეობათა განსაზღვრისას ... ყველას აქვს ... მისი საქმის

¹ PADOVANI v. ITALY

² სამოსამართლო ქვევის ბანგალორის პრინციპების კომენტარები, 2.5 პუნქტი

³ სამოსამართლო ქვევის ბანგალორის პრინციპების კომენტარები, VII თავი

სამართლიანი ... განხილვის უფლება კანონის საფუძველზე შექმნილი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი სასამართლოს მიერ.“

მიუკერძოებლობა როგორც წესი ნიშნავს საქმისადმი წინასწარ დაინტერესებისა და ტენდენციურობის გამორიცხვას, ყურადღება უნდა მიექცეს კონკრეტული მოსამართლის პიროვნულ ქცევას, ანუ რამდენად აქვს მოსამართლეს პირადი დაინტერესება და მიკერძოება საქმის მიმართ, ასევე უნდა გაირკვეს რამდენად ქმნის სასამართლო და მისი შემადგენლობა საკმარის გარანტიას იმისათვის, რომ გამოირიცხოს ნებისმიერი ლეგიტიმური ეჭვი მის მიკერძოებასთან მიმართებით.⁴ ამდენად, მოსამართლე საქმის განხილვისას, არა მხოლოდ უნდა იყოს მიუკერძოებელი, არამედ, გონიერ დამკვირვებლის თვალშიც უნდა აღიქმებოდეს ასეთად. „მართლმსაჯულება არა მხოლოდ უნდა განხორციელდეს, არამედ უნდა ჩანდეს კიდევ რომ განხორციელდა“.⁵

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს აზრით, მიუკერძოებლობის შესახებ მოთხოვნა ორ ასპექტს მოიცავს: პირველი, რომ სასამართლო მიუკერძოებელი უნდა იყოს სუბიექტური თვალსაზრისით, ანუ მოსამართლეს არ უნდა ჰქონდეს პირადი მიკერძოება ან წინასწარ შექმნილი წარმოდგენა და მეორე, რომ სასამართლო მიუკერძოებელი უნდა იყოს ობიექტური თვალსაზრისით, ანუ უნდა უზრუნველყოფდეს საკმარის გარანტიებს საიმისოდ, რომ გამოირიცხოს რაიმე ეჭვი მის მიუკერძოებლობასთან დაკავშირებით.⁶

საქმის შედეგით მოსამართლის პირდაპირი ან არაპირდაპირი დაინტერესება და მისი სუბიექტური მიკერძოება რთული დასამტკიცებელი გარემოებაა. ისეთ შემთხვევებში, როდესაც მოსამართლის სუბიექტური მიკერძოება ვერ მტკიცდება, ასეთ დროს დამატებით უნდა იქნეს გამოყენებული სასამართლოს ობიექტური მიუკერძოებლობის ტესტი. ანუ, უნდა არსებობდეს ესა თუ ის გარემოება, რომელიც მხარის ეჭვს სასამართლოს მიუკერძოებლობის მიმართ ობიექტურ საფუძველს უქმნის. ასეთ დროს მნიშვნელობა ადარ აქვს იმას, არის თუ არა მოსამართლე მართლაც მიკერძოებული სუბიექტურად. მთავარია, არსებობდეს რაიმე ობიექტური, ფაქტობრივი გარემოება, რომლის საფუძველზე მხარის ეჭვის წარმოშობა შეიძლება გამართლებული და ლოგიკური იყოს.

განსახილველ შემთხვევაში, ერთი და იმავე მხარეს შორის რამდენიმე დავის განხილვა, ბუნებრივია ვერ გახდება მოსამართლის მიუკერძოებლობაში ეჭვის შეტანის საფუძველი, მაშინ როდესაც სასარჩელო მოთხოვნები ერთმანეთისგან რადიკალურად განსხვავებულია.

5. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების სამართლებრივი საფუძველები:

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹² მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო იღებს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას მოსამართლის მიმართ დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ, თუ დისციპლინური საქმის გამოკვლევის შედეგად მოსამართლის მიერ ამ კანონით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის ფაქტი ან ბრალეული ჩადენა არ დადასტურდა.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, სადისციპლინო საკითხზე გადაწყვეტილება მიღებულად ითვლება, თუ მას ფარული კენჭისყრით მხარს დაუჭერს საბჭოს სრული შემადგენლობის უმრავლესობა.

⁴ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 17 აპრილის განჩინება, საქმე №2/5273- 13;

⁵ MICALLEF v. MALTA, WETTSTEIN v. SWITZERLAND,

⁶ „მოსამართლეთა ქცევის ბანგალორის პრინციპების“ კომენტარები, პარაგრაფი 53

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ, დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ საჩივარზე შესაბამისი გარემოებების შესწავლისა და გამოკვლევისას დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების შეფასების შედეგად, მიიჩნია, რომ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების ერთობლიობა, დასაბუთებული ვარაუდის სტანდარტის შესაბამისად, არ ქმნის საკმარის ფაქტობრივ (მტკიცებულებით) საფუძველს ვარაუდისათვის, რომ შესაძლებელია მოსამართლე -- -- ჩაიდინა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომა. შესაბამისად, 2022 წლის 6 მაისის სადისციპლინო სხდომაზე ჩატარებული ფარული კენჭისყრის შედეგად (სადისციპლინო სხდომაზე დამსწრე იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 10 წევრთაგან 10 ხმით), მიიჩნია, რომ მოსამართლე -- -- მიმართ უნდა შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ იხელმძღვანელა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლით და 75¹² მუხლის მეორე პუნქტით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

დისციპლინურ საქმეზე №45/20 მოსამართლე -- -- მიმართ შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

ნიკოლოზ მარსაგიშვილი

საქართველოს იუსტიციის
უმაღლესი საბჭოს მდივანი